

Jurgita Navikienė. Ar aplinkosaugos klausimai įmonėje – buhalterio atsakomybė?

Kai taupoma buhalterio sąskaita, retai įmonėje lieka daugiau pelno. Tačiau dar iki 2018 metų įsteigtose įmonėse yra gajus įsitikinimas, kad aplinkosaugos reikalus puikiausiai gali sutvarkyti ir buhalteris ar apskaitą tvarkantis asmuo. Juk 2018 metais, kai pradėjo veikti Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinė sistema (GPAIS), dažnai buhalteriu šis darbas ir buvo priskiriamas papildomai. Vis dėlto, neišmintingas darbų delegavimas įmonei gali kainuoti labai brangiai.

Toks modelis jau tikrai paseno

Daugelis buhalterių šį darbą dirba iki šiol – skaičiuoja pakuočių svorius, registruoja atliekų susidarymą, apskaito apmokestinamuosius gaminius ir daro daugelį su finansine apskaita visiškai nesusijusių darbų. Vienas iš buhalterio atliekamų aplinkosaugos darbų įmonėje galėtų būti tik mokesčio už aplinkos teršimą užregistravimas finansinėje apskaitoje ir jo sumokėjimo fakto įrašo atlikimas.

Mat buhalteris tikrai žino, kokią sąskaitų korespondenciją atlikti minėto mokesčio įtraukimui į apskaitos registrą. Čia abejonių nekyla. Visgi, ar bent vienas vadovas, delegavęs aplinkosaugos darbus buhalterijai, kada susimąstė – ar šie darbai atliekami kokybiškai ir žinant visus reikalavimus, kuriuos reikia atitikti aplinkosaugos srityje?

Ne vienas kolega buhalteris bandė savo vadovui paaiškinti, kad jis neturi laiko ir gebėjimų gilintis ir išmanyti dar vieną labai plačią sritį – aplinkosaugą. Juk aplinkosaugininkui įmonėje kažkodėl niekas buhalterinių darbų neprideda ir visi sutinka, kad iš aplinkosaugininko tikėtis stiprių buhalterinių žinių neverta. Tai kodėl vis dar iš buhalterio tikimasi universalumo? Senasis modelis atgyveno – buhalteris turi dirbti savo darbą, o aplinkosaugos reikalus turi tvarkyti aplinkosaugos specialistas.

Patikrinta sėkmingo tandemo nauda

Kad aplinkosaugininkas turi bendradarbiauti su buhalteriu – neginčijamas faktas. Juk aplinkosaugos specialistas nustatys ir aiškiai įvardins mokesčio už aplinkos teršimą objektus: mobilius ar stacionarius taršos šaltinius, pakuotes, apmokestinamuosius gaminius ir kt. Bualteris galbūt tik bendrais bruožais šią informaciją žino, tačiau gerokai tvirčiau jaučiasi tik tie kolegos, kurie bendradarbiauja su aplinkosaugos paslaugas teikiančiomis įmonėmis ar turi įdarbinę aplinkosaugos specialistą.

Jei vadovas mano, kad vietoj dviejų darbuotojų užteks vieno ir įmonei tuomet bus mažiau išlaidų, o jam teprireiks buhalteriu apmokėti dalyvavimą aplinkosaugos seminare ir tokiu

Jurgita Navikienė. Ar aplinkosaugos klausimai įmonėje – buhalterio atsakomybė?

būdu finansus išmanančio specialisto aplinkosauginės žinios bus praplėstos, tai jis labai klysta.

Akivaizdžiausiai ši blogoji praktika atsiskleidžia, kai įmonėje įvyksta aplinkosauginis patikrinimas. Pirmas klausimas – kas atstovaus įmonę tokio patikrinimo metu? Ar iš tiesų buhalteris sugebės paaiškinti, kaip ir kokiose talpose saugomos atliekos? Juk jis – tik buhalteris.

Jeigu įmonę atstovautų aplinkosaugos specialistas – dažnai jis jau būtų pasiruošęs atsakyti į visus kilusius klausimus. Geriausi praktikos pavyzdžiai jau pasitvirtino: aplinkosaugos specialistas įmonėje kuruoja ir aplinkosauginių mokesčių sritį, ir bendradarbiauja su buhalterija, gaudamas reikiamus apskaitos duomenis.

Kyla grėsmė tapti nepatikimu mokesčių mokėtoju

Taupant buhalterių sąskaita, gali labai nukentėti įmonių reputacija. Paminėsiu tik porą kriterijų, dėl kurių įmonė gali būti įtraukta į nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašą ir kokių dėl to patirs nuostolių:

- įmonei būtų priskaičiuojama daugiau nei 15 tūkst. eurų papildomai mokėtinų mokesčių;
- įmonės vadovui ar vyriausiajam buhalterii skiriama 1,5 tūkst. eurų bauda pagal Administracinių nusižengimų kodeksą.

Mokesčio už aplinkos teršimą įstatyme yra paminėtos sankcijos už nuslėptus taršos kiekius. Dažniausiai tarifas dvigubinamas, tačiau yra vienas labai nepalankus atvejis, kai papildoma mokesčio suma gali būti apskaičiuota nuo įmonės apyvartos. Tuomet ir gali atsirasti papildomų mokesčių suma – daugiau nei 15 tūkst. eurų. Ir tai yra tiesiausias kelias į nepatikimų mokesčių mokėtojų gretas.

Verta priminti, kad nepatikimi mokesčių mokėtojai negauna valstybės subsidijų, jiems gali kreditų nesuteikti bankai, be to, verslo partneriai nepalankiai vertina tokį statusą.

Gauti baudą vadovui už aplinkosaugos pažeidimus – dar dažnesnis atvejis tiek planinių, tiek ir neplaninių aplinkosaugos patikrinimų metu.

Domėtis turi vadovas

Įmonei rasti du gerus specialistus – buhalterį ir kompetentingą aplinkosaugos specialistą – nemenkas iššūkis. Tačiau vadovas turi suprasti, kad universalių darbuotojų nebūna arba

Jurgita Navikienė. Ar aplinkosaugos klausimai įmonėje – buhalterio atsakomybė?

tokių pasiseka rasti tik retam. Todėl aplinkosauga turi užsiimti tik šią sritį išmanantys asmenys. O ieškant potencialaus kandidato į aplinkosaugininko vietą, derėtų pasidomėti tokio darbuotojo ir tokias paslaugas teikiančios įmonės reputacija bei patirtimi.

Išvada tokia: jeigu įmonėje bus vadovaujama „stručio principu“ – t. y. nedaryti nieko, kol nebus patikrinimo – tokia blogoji praktika gali kainuoti labai brangiai, kai buhalteriai verčiami dirbti nekvalifikuotai, juos paverčiant aplinkosaugininkais. Taigi, kada buhalteriai dirbs tik savo darbą?

Jurgita Navikienė, mokymų įmonės COUNTLINE lektorė

[Buhalterinės apskaitos paslaugos](#)

